

lig kun den, at jeg mener, at det er nødvendigt, naar man hæver den sidste Passus i Lovforslaget, at der da stilles Noget istedet, at der da gives enkelte Bestemmelser om, hvorledes der, ogsaa med Hensyn til dette Lovforslags Indhold, kan vedtages af Ægtefællerne Bestemmelser om deres Formueforhold, saavel før Ægtefæbet som efter dets Stiftelse, ligesom jeg ogsaa lægger Vægt paa, at der, dersom dette Forslag vedtages, vil kunne indgaaes Ægtepagter mellem Ægtefællerne før Ægtefæbet uden den store Beskæftning, som dermed er forbundet. Vel veed jeg, og det er ogsaa antydet for det høitærede Landsthing i Betænkningen, at Gebyrerne for Ægtepagter, som det er opgivet mig at udgjøre 127 Kr. for Ægtepagter, som angaa Formuesforhold over 2,000 Kr., og 64 Kr. for Ægtepagter, som omsatte en Formue af indtil 2,000 Kr., undertiden eftergives og undertiden modereres; men det er da en Raades sag, og de vordende Ægtefæller kunne jo, naar de ville indgaa Ægtepagt, ikke vide Besked om, hvorvidt en saadan Moderation vil komme dem tilgode. Med disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale dette Forslag.

Ogenbøll: Det vil af Betænkningen være det høie Thing bekendt, at jeg i Modsejning til de øvrige af Udvalgets Medlemmer ikke kan anbefale det foreliggende Lovforslag. Det ærede Flertal har jo med Hensyn til Lovforslagets Fremme i Betænkningen navnlig støttet sig paa to Grunde, dels at Lovforslaget ikke har nogen indgribende Betydning, og dernæst at man maa anse den til Grund for Lovforslaget liggende Tanke for rigtig. Det første Spørgsmaal skal jeg nu senere komme tilbage til, idet jeg først har adskillige Bemærkninger at gjøre til det Spørgsmaal, man naturlig maa opfatte: Er Lovforslagets Tanke rigtig eller ikke? Det er jo allerede tilstrækkelig bekendt, hvad Lovforslaget gaar ud paa, nemlig det at give den gifte Kvinde Raadighed over det, hun erhverver ved selvstændig Virksomhed. Men det forekommer mig, at det, som er en Hovedsag, er det Spørgsmaal, hvilken Indflydelse vel en saadan Foranstaltning har paa Ægtefæbets hele Væsen og Natur. Det er vel givet, at i det danske Folk er den almindelige Bevidsthed den, at Manden og Hustruen ere Et, baade i formuevetlig Henseende og i andre Henseender, og det er vist meget vanskeligt at sige, om man ved en partiel Forandring i Formuefællesskabet, hvor man ikke tager dette Spørgsmaal i sin Helhed under Behandling, men stærer et Stykke ud af det, og altsaa gjør en Rift i det naturlige Forhold, der er mellem Ægtefællerne, ikke tilspør Ægtefæbets Væsen et Saar. Det vil naturligvis komme noget an paa, hvorledes man betragter Ægtefæbet. Efter min Mening maa man jo vel sige, at Ægtefæbet har ikke alene et retligt, men hovedsagelig et ethisk og religiøst Moment.

Ægtefæbet er jo ikke alene et Retssamfund mellem to Personer, men hovedsagelig et Livssamfund. Det er et Forhold, der er baseret paa den fuldstændigste Gjenfældighed, det er et Forhold, hvor Ægtefællerne gaa fuldstændig op i hinanden. Saa turde det dog være et stort Spørgsmaal, om et Forslag som det foreliggende ikke netop i høi Grad rokker ved Ægtefæbets ethiske og kristelige Betydning ved for meget at pointere den anden Side af Ægtefæbet, nemlig det Kontraktmæssige. Jeg ser ikke rettere, end at dette Lovforslag er det første Skridt og det første farlige Skridt paa den Vej at gjøre Ægtefæbet til en rent borgerlig Institution; det er det første Skridt, hvorved man gaar bort fra det Sædelige, det Ethiske i Ægtefæbet og giver det retlige Moment Overvægten. Den ærede Retsfører for Flertallet sagde, at det, han vil, er en Retfærdighedshandling; men det blev ikke nærmere paavist, i hvilken Retning det var en Retfærdighedshandling. Jeg skal ikke ligefrem netop hænges mig i dette Udtryk, saa meget mindre som jeg tror, at selv om Lovforslaget bliver Lov, opnaas der Intet for Kvinden derved; men jeg vil dog nok paastaa, at disse høie Raab, der bestandig lyde om Kvindens Underkuelse, om den Retfærdighed, der skal ydes hende, ere, om ikke aldeles urigtige, saa dog i allerhøjeste Grad overdrivne. Jeg skal meget tvivle paa, om man, naar man kjender Forholdene rigtig, og navnlig ogsaa Forholdene blandt de simple Klasser, vil kunne sige, at Skylden for de ulykkelige Ægtefæber i Grunden ligger hyppigere hos Manden end hos Kvinden. Det er jo ikke Noget, hvorpaa man kan komme ind her, og jeg vil derfor kun sige, at min Betragtning er den, at lige saa ofte ligger Skylden hos Kvinden som hos Manden. Det er saa ganske almindeligt paa Landet, at, naar man hører, at en Mand ingen Vej kan komme, og spørger, hvad Grunden er, ja, saa bliver Svaret: fordi han har en daarlig Kone! Det er egentlig Meningen deraf. Vil man søge nærmere efter Grunden til, at der er mange daarlige Ægtefæber, saa skal man søge den i den Letfærdighed, ja Letfærdighed, hvormed Ægtefæber nuomstunder indgaaes, man skal søge den dert, at Ægtefæb indgaaes blandt unge Folk, der komme sammen, saasnart de blot have saa meget, at de kunne leie en Stue derfor. Deri skal man søge Grunden til de ulykkelige Ægtefæber, og man kan undre sig over, at der ikke er flere, end der er, naar man kjender disse Forhold tilbunds. Og hvorfor ere disse Ægtefæber saa letfindigt indgaaede? Ja, det ligger i hele Tidens Opdragelse af Kvinden. Uden særlig at udhæve det, vil jeg blot nævne den Stilling, som f. Ex. Tjenestepigerne i de senere Aar have bekvæmt at indtage, den forfinede Stilling, som ikke passer til deres Indtægter. De skulle have Stads, de skulle paa Bal og paa Kar